

1893 - 1963
70-РІК ВІДАННЯ
І ОЛУЖИ ОВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
HENDERSON 8-8740
Тел.: 2 Ню Йорк:
BARCLAY 7-4125
HENDERSON 7-4337

РІК LXX. Ч. 174. 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS ДЖЕРСІ СІТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 174. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕВНЯЄ СЕНАТ В СПРАВІ ОБОРОНИ

КЕННЕДІ ОБІЩАЄ ЕНЕРГІЙНУ ЗБРОСНОВУ ПРОГРАМУ ПІСЛЯ РАТИФІКАЦІЇ ДОГОВОРУ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 11-го вересня вислав листа до провідників демократичної більшості в Сенаті сенатора Майка Менсфілда з Монтани та провідника республіканської меншості сенатора Еверета МекКінлі Дірксона та запевнив їх, що він і після підписання договору про обмеження пробних атомових проб втримуватиме зброєнову програму. Президент сказав, що він за допомогою Конгресу старатиметься здійснити три пункти цієї програми: 1) Будувати продовжувані підземні випробування атомової зброї, бо вони є дозволені підписанням договором; 2) Будувати зброєну лабораторію і затримувати будувати стратегічних збройних сил; 3) Базу для переведення пробних експлозій в повітрі будуть зберігатися в такому стані, щоб можна було негайно почати атомові пробні вибухи, коли б СССР порушила підписаний атомовий договір. Договір, що його має ратифікувати Сенат, прийняв атомові експлозії в повітрі, на землі і під водою. Сенатор Дірксон відчитав того листа, що йому прислав Президент, під час промови в Сенаті. Він сказав, що має в своєму бюрї 40 000 листів, 10 000 підписів на петиціях, які домагаються, щоб Сенат не ратифікував цього договору.

Син Чіанг Кай-шона вказує у Вашингтоні на загрозу від комуністичного Китаю

Вашингтон. — Ген. Чіанг Чінг-куо, син президента Вільяма Китаю та найвигідніший його наступник на тому становищі, був у минулу середу на 50-хвилинній аудієнції у президента Кеннеді. Він заявив потім, що вони обмінялись думками „в загальних справах“ та не назвали докладно ніодної з них. В розмові з журналістами він найбільше натиску поклав на konieczність не допустити, щоб китайські комуністи осетили атомову зброю, бо тоді вони стали б реальною великою загрозою для всього світу. Вільно - китайський генерал вказував на найрадикальніший спосіб, як це перевести — на скинення комуністичної

Віце-през. Л. Джонсон переїхав з Фінляндії у відвідини до Норвегії

Осло. — Віце-президент Ліндін Джонсон закінчив у минулий вівторок свої відвідини у Фінляндії та переїхав неї до сусідньої Норвегії. Він успішно відвідав великий успіх цієї подорожі „доброї волі“ віце-президента Джонсона до Фінляндії. Північно було підкреслення, що Америка більше зацікавлена Фінляндією, як будь-кому з давніших, але що вона хотіла б бачити Фінляндію дійсно нейтральною. В деяких західних колах стурбованість викликає факт, що Фінляндія, цілком залежна

ЗДА ВИМАГАЮТЬ ЗМІН В УРЯДІ І ПОЛІТИЦІ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ

Сайгон. — Американський посол в Південному В'єтнамі, Генрі Кебот Ладж, „порадив“ президенту тієї країни Нго Дінг Нгу, щоб той відсунув від влади свого брата Нго Дінг Нгу і казав йому виїхати за кордон з своєю дружиною, — як також настоював на konieczності переведення різних реформ в Південному В'єтнамі, починаючи від скасування цензури у відношенні до закордонних кореспондентів. Водночас, названий посол вказував на необхідність з боку американського Конгресу може примусити Уряд скоротити допомогу Південному В'єтнаму. Нго Дінг Дієм бачити це заперечував, наче б прийняв його брата в уряді шкодила популярності уряду у в'єтнамському народі і була шкідлива для країни та вказував на те, що його брат Нго Дінг Нгу має в своїх руках поліцію і військові спеціальні частини, отож ніби нема практичної можливості відсунути його з уряду. Але ця справа „відкрита“, бо Ладж заповів, що введуть знову говорити з президентом. Тим часом члени родини Нго агітують за кордоном в користь своєї родинної влади в Південному В'єтнамі. І так, брат президента Нго Дінг Дієма архієпископ Нго Дінг Тук приїхав спершу до Риму, а відтілі несподівано подався до Ню Йорку. У Риму він заявив, що американці витратили найменше 20 мільйонів доларів для скинення режиму Нго Дінг Дієма. Названий архієпископ приїхав до Риму у зв'язку з недалекою відкриттям сесії Всесвітнього Собору (29 ч. м.), але — за газетними твердженнями — має старатися в Папі, щоб той не виступав проти режиму його брата. Ватикан відмежувався від переслідування режимом Нго Дінг Дієма буддистів та став на становищі, що це політична, а не релігійна боротьба, але водночас Папа Павло VI закликав до примирливого ставлення і до замирення південно-в'єтнамського уряду з буддистами. Тим часом в останній хвилині відкликаючи аудієнцію архієпископа Нго Дінг Тука у Папі, а сам той архієпископ признав, що державний секретар Ватикану заборонив йому складати будь-які заяви про ситуацію в Південному В'єтнамі. Проте названий архієпископ, прибувши в середу 11 ч.м. на летище в Ню Йорку погодився перевести пів години на розмові з журналістами. Він твердив, що тільки „дуже мало хто“ з-поміж буддистів бере участь в протирежимовій акції у Південному В'єтнамі та що у тому краю панує „спокой“. Архієпископ Нго Дінг Тук пояснив свій приїзд до Ню Йорку бажанням „відбути приватні розмови з моїми приятелями, кардиналом Спелманом і єпископом Фултоном Шіном“. Відвідини ніби були вже давно заплановані, але речник кардинала Спелмана заявив, що про відвідини Нго Дінг Тука до Ню Йорку ніхто не знав. Водночас пані Нго Дінг Нгу, дружина агаданого вище президентського брата, яка разом із своїм чоловіком є головною пружиною диктаторської і репресивної та насадженої політикою режиму в Південному В'єтнамі, зокрема переслідування буддистів, прибула, після короткої зупинки в Лівані, до Београду на міжпарламентарну конференцію. Вона є членом південно-в'єтнамського парламенту і очолює делегацію від тієї країни. У Београді вона підтримувала погляд свого чоловіка і швагера, що президент Кеннеді є „фальшиво поінформований“ про ситуацію в Південному В'єтнамі та про конфлікт з буддистами, та при цьому несподівано низку образливих заваг на адресу Дж. Ф. Кеннеді. Мовляв, Кеннеді є угодником і пристосуванцем, який старатися якось пристосуватися до зачутих ним голосних опиній — чим ніби вона пояснює критику, яку президент Кеннеді висловив в своїх останніх пресових інтерв'ю на адресу політики президента Нго Дінг Дієма. Пані Нго Дінг Нгу ніби планувала прибути теж до Америки: вона має важливий дипломатичний паспорт і тому має вільний вступ сюди. В самому Південному В'єтнамі неспокій: уряд закрив далішх 5 середніх шкіл, діяльність інформації про плановані там демонстрації учнів. Разом з попередніми арештуваннями впродовж останнього тижня — внаслідок чого к. 4.400 єрещисильників. Доля цих арештованих — головна проблема в столиці краю, Сайгоні. — На бойовому фронті — комуністичні партизани мали великий успіх, перевишивши несподіваний наскок одночасно на дві повітові столиці, Кай-нуок і Дамдой. Державні парачутисти звільнили обидва міста, що їх проте комуністи встигли порушувати під час одногодінного в ордіння. Втрати по обох сторонах дуже високі. Комуністи виступили проти обох тих міст силою по 500 сильно озброєних і фахово вишколених воїнів.

Пані Нго Дінг Нгу на сайгонському летовищі перед відлетом до Югославії

Голдвотер оскаржує Кеннеді в тому, що веде країну до соціалізації

Вашингтон. — Сенатор-республіканець із Аризони Беррі Голдвотер, промовляючи на 25-й річній Конвенції Крайової Федерації Республіканських Жінок, закликав президента Кеннеді „невідповідально витратити федеральні гроші, сумніваю оборону політику та сумніваю вартість закордонну політику“. Голдвотер сказав, що поступ демократичного уряду в останніх двох роках виявився „в напрямі до соціалізованої добродійної держави; в напрямі до державного банкрутства в ділянці фінансів; в напрямі до цораз більшої волі уряду і меншої свободи оцінки та в напрямі до того, щоб в закордонній політиці достосовуватися до наших ворогів“. В цій промові можливий республіканський кандидат на президента в 1964-му році ясно виявив, що він обороняє консервативну внутрішню й закордонну політику і гостро виступав проти політики „нового кордону“, яку веде Президент. Численні ілінійські

Сталева продукція найвища від шістьох років

Ню Йорк. — Крайовий тиженев металургійного промислу „Айрон Ейдж“ повідомляє, що сталева продукція швидко перебрала лінійний цикл інвенітаризації і сталеварні є на шляху до того, щоб в цьому році випродувати понад 106 000 000 тонн сталі. В серпні цього року сталева продукція становила на 8 000 000 тонн більше в порівнянні з тим самим часом 1962-го року. Продукція сталі залежала від того темпа, в якому зростає продукція авт. Тепер в Дітроїті є депо сповільнена продукція моделів авт 1964-го року, але є надія, що всі запаси сталі в автовій продукції будуть зужиті, і запотребування на сталь збільшиться. В 1957-му році продукція сталі становила 112 700 000 тонн, а в 1955-му був рекорд — 117 000 000 тонн. В попередніх роках продукція сталі не доходила до 100 000 000 тонн.

Число безробітних зменшилося в серпні на 500,000

Вашингтон. — Департамент Праці повідомляє, що в місяці серпня цього року число безробітних зменшилося майже на 500 000 і становило 3 857 000, а в липні цього року воно становило 4 322 000. В серпні число безробітних становило 5,5% всіх робітників, а в липні той відсоток становив 5,6%. В серпні 1962-го року безробітних було 3 932 000 — 5,7%. Число zatrudнених в серпні становило 70 561 000, на 300 000 менше, як в липні цього року, і на 800 000 більше в порівнянні з червнем 1962-го року. Число zatrudнених було менше то му, що значно зменшилося в серпні число фермерських робітників: в липні цього року воно становило — 5 969 000, а в серпні цього року — 5 469 000. Число нефермерських робітників в липні становило в серпні — 65 065 000 і малоці розніжалося від липня цього року. Число всіх робітників в серпні (затруднених і безробітних) становило — 77 167 000.

Перед новою добою в астрономії — космічною обсерваторією

Ню Йорк. Численні астрономи з нетерпеливістю чекають на те, коли можна буде випустити в космічні простори астрономічну обсерваторію, яка кружуватиме довкола Землі та фотографуватиме небесні простори з-поза нашої атмосфери. Астрономи більше цікавляться цією літаючою обсерваторією, як летом астрономів до Місяця. Ця ОАО (Орбітна астрономічна обсерваторія) матиме 16-цалевий телескоп і 4 восьмицалеві, які зможуть під час кружування довкола Землі фотографувати космічні простори. Ці фотобудуть тому важливі для науковців, бо фотографії, зроблені з Землі, не можуть бути докладні тому, що фотографічні камери мусять проникати до атмосфери, яка є перешкодою для апаратів. Сонце, зорі та далеко віддалена молочна дорoga випромінюють радіацію, яка не може прорватися через атмосферу Землі. Це є шкастом для людей, бо радіові промені швидко знищують життя на Землі. Та астрономів цікавить і ця радіація, і тепер за допомогою ОАО вони зможуть її пізнавати.

Повість Василя Нархута „Цупке життя“ появилася в перекладі на німецьку мову

Мюнхен. — Німецьке видавництво Колібри-Ферлаг у Вупперталі опублікувало в добромі ілюстрованому виданні для молоді повість західноукраїнського письменника Василя Нархута п.н. „Цупке життя“, що була написана ще в 30-их роках для пластової молоді й опублікована кількома виданнями до і під час другої світової війни. Перекладу цієї повісті на німецьку мову довершила видома українська перекладачка Анна Галія Горбач, перекладаючи з українських письменників появилася кілька років тому великою антології п.н. „Синій листопад“ й окремо з Михайла Коцюбинського мн. року у Швайцарії п.н. „Фата Моргана“. Герос книжки „Цупке життя“ є знайдені українськими пластунами в Карпатах молодий вояк, що потім визволюється і вертається в нетрі ліпсане. Автор повісті, Василь Нархута, народжений 1905 року, колишній пластуни і потім лікар на Волині й у Львові, залишився під советською окупацією у Львові і був засланою до концетраційних таборів у Сибірі, де карастався до його. Обладнання й ілюстрації до книжки у виконанні Вільфріда Кох.

У 70-РІЧЧЯ „СВОБОДИ“

В неділю, 15-го вересня 1963 р., сповниться 70 років від часу появи першого числа „Свободи“. Ці свої роковини відзначити „Свобода“ випуском скромного ювілейного числа в найбільшому об'ємі з датою суботи, 14-го вересня. Тому й англійський „Український Тиждень-вик“, який по'являється із суботнішим виданням щоденника, цим разом друкується один день раніше, разом з цим п'ятницевим числом „Свободи“.

СССР вимагають зміни членства держав в Раді Безпеки ООН

Об'єднані Нації. — Советський Союз відновив старання, щоб до Ради Безпеки Об'єднаних Націй ввійшли в більшій кількості представники Азії й Африки. Советський представник в ООН Микола Федоренко зголосив в меморіалі до Комісії ООН для рівності чарту вимогу, щоб збільшити Раді Безпеки мандатів в тій Раді політиці між Азією, Африку, Східною й Західною Європу, Південну Америку і Середній Схід. Коли б перевести той план, то б втратили б один мандат південно-американськй країни й Британський Коммонвелт.

Франція плянує драстичні засоби проти інфляції

Париж. — Французький прем'єр Жорж Помпиду заповів драстичні заходи уряду проти загрози інфляції, яка може захитати всією економікою Франції і погребати її теперішній добробут. Цей „стабілізаційний“ план має на увазі поважне зменшення державних витрат, подорожчання кредиту, договорення з власниками великих країн щодо збереження цін та зберігання по змозі на теперішньому рівні висоту платення. Переговори між цінами і продаж різних товарів і платнями службовиків та робітників стали найбільшою загрозою, що приїде інфляції.

Араби схвилювані успіхами Ізраїлю

Каїро. — Політична Комісія Арабської Ліги перевела у минулий вівторок довгі наради з приводу збільшеної активності Ізраїлю в неарабському світі в Азії й Африці та зокрема на Середньому Сході. Названа Комісія схвалила низку рекомендацій, що їх має пред'явити Раді Ліги, яка почала свої наради в четвер 12 ч.м. До Арабської Ліги належать 13 держав. Зокрема арабські країни були заскочені, що Кипр визнає Ізраїль і що ті дві країни рили обмінялись послами.

Совети хочуть заборонити продаж виданої англійською мовою повісті І. Стаднюка „Люди не янголи“

Лондон. — Як повідомляло лондонське часопис „Сандей Таймс“, советська торговельна місія в Лондоні почала заходи про заборону продажу виданої в Англії книжки І. Стаднюка п.н. „Люди не янголи“, що її перша частина появилася була на сторінках лондонського журналу „Нова“ і викликала широке зацікавлення і в СССР і за кордоном своїм насильним літанням доби насильної колективізації в Україні. Свої заходи советське торговельне представництво мотивує тим, що воно само приготувало публікацію цієї книжки англійською мовою і що авторизоване видання її має повинитися у видавничстві Артура Баркера в Лондоні з епілогом, що його написав сам автор. Опублікована видавництвом „Моно Пресс“ повість І. Стаднюка перекладена на англійську мову Патріком Спалдінгом й Іваном Антоненком і надрукована з малюнком.

Відвідини південно-в'єтнамського архієпископа ніхто тут раніше не знав. Водночас пані Нго Дінг Нгу, дружина агаданого вище президентського брата, яка разом із своїм чоловіком є головною пружиною диктаторської і репресивної та насадженої політикою режиму в Південному В'єтнамі, зокрема переслідування буддистів, прибула, після короткої зупинки в Лівані, до Београду на міжпарламентарну конференцію. Вона є членом південно-в'єтнамського парламенту і очолює делегацію від тієї країни. У Београді вона підтримувала погляд свого чоловіка і швагера, що президент Кеннеді є „фальшиво поінформований“ про ситуацію в Південному В'єтнамі та про конфлікт з буддистами, та при цьому несподівано низку образливих заваг на адресу Дж. Ф. Кеннеді. Мовляв, Кеннеді є угодником і пристосуванцем, який старатися якось пристосуватися до зачутих ним голосних опиній — чим ніби вона пояснює критику, яку президент Кеннеді висловив в своїх останніх пресових інтерв'ю на адресу політики президента Нго Дінг Дієма. Пані Нго Дінг Нгу ніби планувала прибути теж до Америки: вона має важливий дипломатичний паспорт і тому має вільний вступ сюди. В самому Південному В'єтнамі неспокій: уряд закрив далішх 5 середніх шкіл, діяльність інформації про плановані там демонстрації учнів. Разом з попередніми арештуваннями впродовж останнього тижня — внаслідок чого к. 4.400 єрещисильників. Доля цих арештованих — головна проблема в столиці краю, Сайгоні. — На бойовому фронті — комуністичні партизани мали великий успіх, перевишивши несподіваний наскок одночасно на дві повітові столиці, Кай-нуок і Дамдой. Державні парачутисти звільнили обидва міста, що їх проте комуністи встигли порушувати під час одногодінного в ордіння. Втрати по обох сторонах дуже високі. Комуністи виступили проти обох тих міст силою по 500 сильно озброєних і фахово вишколених воїнів.

У СВІТІ

● Західно-німецький міністер внутрішніх справ наказав перевести слідство, чи справді таємна німецька поліція перенесла телефонічні підслухи, як також заінстальовала в громадських місцях апарати в прослукування телефонних розмов та підслухування телефонних розмов. Вислідом цього стало, що в місті Бад-Мергентхайм в Баварії встановлено 220 чужинських туристів в готелі не стверджено ніспі. Готель піддався карантинній та цілий Бад-Мергентхайм оголошено „заражений обшкром“ з особливими розпорядками.

● В готелі „Рояль“ в Будапешті один із керівників захоронення на ніспі. Серед 220 чужинських туристів в готелі не стверджено ніспі. Готель піддався карантинній та цілий Будапешт оголошено „заражений обшкром“ з особливими розпорядками.

● Командування американських військ в Південному В'єтнамі віддало наказ, щоб американські воїни по в'єтнамських містах не виявляли активно своєї прихильності до демонстрацій, що виступають проти південно-в'єтнамського уряду. Американські військовики, які не перебувають в бойових частинах та живуть по містах, як військові дорадики і фахівці у військовій справі в'єтнамського війська, не раз синадували з військовими на поліцію, яка борювалася з демонстраційними буддистами та студентами.

● Ще один пересичник, колишній американський воїн в Корейській війні, покинув комуністичний Китай і переїхав до Гонг Конгу, щоб вернутися до Америки. 31-річний Ліонард Раш заявив, що він не знає, чому він залишився в комуністичному Китаї та що зробив „безглузду помилку“. Він, як чужинець, мал утримувався харчову карту і діставав „аз“. А 1 пів фунта м'яса на місяць. Одуживав з китайкою і має з нью 15-місячну дитину. В комуністичному Китаї з-поміж перших 21 пересичників залишився ще 5.

В АМЕРИЦІ

● Республіканський конгресмен Френк Дж. Бекер із нью-йоркського штату вніс в Конгрес проєкт зміни до Конституції, згідно з якою можна б було учням молитися в публічних школах. Молитися б учні добровільно, і ніхто не змушував би дітей в школах молитися, які не хотіли б цього робити. Текст цієї зміни Конституції склали 6 конгресменів, які вже мають підтримку 60 конгресменів.

● Мексиканський уряд дав право азіло 91 кубинському втікачів, що на закордонному кораблі прибув до Мехіко. Між

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWS

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1105 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів У. Н. Союзу, членів і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders вис тавляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі не виразив застеріг долучити задовольнену коверту з відомістю поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Хрущов і його співіснування

В обличчя започаткованої Хрущовим мирної коєкзистенції із Заходом, зокрема із ЗДА, багато людей у світі і в Америці готові вже повірити, що таке співіснування буде вічним, що московські більшовики готові зрезигнувати із своїх плянів знищити капіталізм чи, як висловився Хрущов, "поховати" його.

Тим часом сам Хрущов, увесь провід міжнародного комунізму та й самі такі американські комуністи трактують "мирне співіснування" як тактичний засіб, корисний для їхніх намірів знищити американський спосіб життя і поховати "американський капіталізм". Проголошуючи політику коєкзистенції і підписуючи всілякі договори із Заходом, Москва ні на хвилину не резигнує із своєї мети: встановлення комуністичного ладу на руїнах і шматках "імперіалістичних капіталізмів".

Виявом справжнього ставлення московського комунізму і його теперішніх вождів до ЗДА може бути відзначення в совєтській пресі 45-річчя Ленінського "Листа до американських робітників", в якому він передбачав неминучий упадок "американського імперіалізму і капіталізму". В одній із статей з приводу роковин цього листа, опублікованій у московських "Ізвестіях" з 18 серпня цього року під характерним заголовком "Історія розвивається згідно з передбаченнями Гільфа", тобто Леніна, стверджується: «Небагато є в історії документів, життява сила і незаперечність яких були б так блискуче потверджені ходом подій, як це сталося з ленінським "Листом до американських робітників"».

Свого листа Ленін написав 20-го серпня 1918-го року, опубліковано його в "Правді" 22-го серпня того ж року, а потім був він переданий комуністичними агентами до ЗДА. В цьому листі Ленін визначив "З'єднані Держави Америки" як "головну опору війни і реакції", і це визначення у 1960-му році повторено й поширено у відомій московській декларації сімдесят і однієї комуністичної партії в словах: "американський імперіалізм є головною опорою світової реакції, міжнародним жандармом, ворогом народів усього світу".

Встановлюючи, як головну мету, знищення чи пак поховання "капіталістичних ЗДА", Ленін водночас із цим визначив шлях до цієї мети і тактику, що її мусять американські комуністи дотримуватися. Він звертає ім увагу на те, що в усій війні і боротьбі не можна йти простим шляхом, а треба обов'язково "маневрувати, лавірувати і навіть інколи відступати в очікуванні моменту, коли в країні дозріє революція, що назрівас в інших країнах". Водночас із цим Ленін підкреслював вагу компромісів у політиці, "компромівів, які послаблюють ворога і скріплюють позиції революціонерів", і попереджував, що, хоч революція в світі і в ЗДА неминуча, все ж таки не можна робити ставки на неминучість цієї революції в якомусь визначеному короткому терміні.

Повного тексту Ленінського листа з 1918-го року "Ізвестія" не надрукували, бо висловлені в ньому думки про поступовий напад "американського імперіалізму" не тільки не здійснилися, але й виявилися цілком фальшивими. Зате пропонувані Ленініми шляхи і способи, з допомогою яких має бути знищений "американський імперіалізм", Москва повністю застосовує в хрущовському "мирному співіснуванні", включно з останнім договором про заборону нуклеарних випробувань.

Франц Ліппецький

САРАЄВО В КРОВІ

У червні місяці минуло 49 років від атакату в Сараєві, жертвою якого впади австрійський престолонаслідник, архикнязь Франц Фердинанд і його дружина Софія.

Як на європейські відносини, Сараєво, що тепер належить до Югославії, досить велике місто з населенням понад 150 тисяч. Розташоване воно над берегами ріки Милляка в широкій улоговині і є значним торговельно-транспортним і промисловим центром.

В році 1908-му Австрія анексувала Боснію і Герцоговину, зробила Сараєво столицею цих країн і встановила свій "локальний" уряд з губернатором на чолі. Цей доконтарний факт викликав велике обурення, а водночас і реакцію патріотичної сербської думки, коли ім удасться його

Турботливі настрої в Європі

Всупереч відносному спокоєві і безжурності в країнах Західної Європи з високим добробутом, керівні політичні чинники глибоко стурбовані дальшим розвитком взаємин між Європою і Америкою, з одного боку, та ходом холодної війни з СССР з другого. Звертає на це увагу знаменна кореспонденція з Женеві в тижневнику "ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 16-го вересня п. з. "В Європі — чимраз більш сумніви щодо ЗДА". Ці сумніви породила передусім теорія французького президента де Голля, що Америка скоріше чи пізніше "відійде" з Європи, що Америка не захоче ризикувати знищенням власних міст задля рятівництва Європи і що тому треба творити власну атомову зброю, — "стріляючи силою" проти загрози совєтської агресії. Хоч з американського боку рішуче заперечується цьому і хоч ніби логіка диктує, що від безпеки Західної Європи залежить також безпека Америки, отож вона довго ще зберігатиме свої війська в Європі, згадані сумніви підсилюються деякими іншими фактами. Наприклад, велике схвалення викликала завага голови сенатської Комісії закордонних справ Дж. В. Фулбрайта, що коли Західна Німеччина не імпортуватиме американських курей, то ЗДА повинні відкликати з Німеччини поважну частину свого війська. Західноєвропейські політики схвально відносяться до Америки, але водночас до політики ізоляціонізму з таких причин, як інтереси американського експорту.

Водночас розвілялися великі надії на Європеску Економічну Спільноту, пов'язані з її первісними чималими успіхами. Дісмонанс, що постали між 6-ма "п" державами — членами з приводу "вєта" Франції проти прийняття Британії, поглибилися внаслідок неможливості вирішити політику у відношенні до сільськогосподарської продукції та її збуту. Відраження французького націоналізму промислових і на інші західноєвропейські держави. Ідея єдності Європи існує далі в теорії, але практично здійснюється вона дуже повільно, а коли б і зрештєзувалася, то як вияв європейського націоналізму, протиставленого націоналізмові американському. Але цей націоналізм зазаслаб, щоб змусити західноєвропейських членів Атлантичного пакту витрачати на власну збройну силу більше грошей, як вони тепер витрачають.

Атомний американсько-совєтський договір поглибив європейські сумніви, породивши острах, що ЗДА і СССР можуть так порозумітися — коштом Західної Німеччини в першу чергу та коштом Західної Європи взагалі. Хоч Західна Німеччина приступила до атомового договору, щоб не дискредитувати американської дипломатії, неспокій німців позначився дуже виразно в декларації, що на майбутнє Німеччина не буде підтримувати ніяких західно-східних переговорів, у яких нехтуватиметься проблема об'єднання Німеччини. Отож, західноєвропейські політики глибоко турбують підкреслована "Американо тенденція до миру. В загальному — твердить цитований американський журнал — західноєвропейські столиці переконані, що Америка дала вхопити себе у пастку, що її на неї заклали більшовики з суто тактичних причин, з уваги на свій гострий конфлікт з китайськими комуністами.

Тому насправді нема ані загального миру у світі, ані гармонії між західними союзниками. Єдина потіха в тому, що й у комуністичному світі нема гармонії.

вбити, їх акція потрясе цілим світом і приверне увагу до проблеми Боснії і Герцоговини. Терористи підготувалися і чекали...

Немає сумніву, що австрійська контррозвідка знала про намір сербських терористів. Також помірковані урядові сербські чинники звертали на не увагу австрійського уряду і не радили посилати архикнязя під ту пору з візиту. Тим більше, що на день 28 червня припадало свято св. Віта, яке серби урочисто відзначають, і терористи, очевидно, будуть старатися цю обставину використати.

Австрійський уряд зігнував ці перестороги і свого плану не змінив. Чому? Відповідь насувається сама, коли звернемо увагу на факт, що австрійська аристократія, яка фактично правила монархією, бо цар Франц Йосиф був уже старий, не любила його сина Франца Фердинанда за те, що він одружився з не аристократкою і за те, що він не рахувався з аристо-

кратією і де міг форсував ліберальні закони. Ще треба додати факт, що австрійський уряд за підшептом німецького був пригатований до війни, і австрійські генерали чекали тільки на якийсь поважний предітекст, щоб викликати воєнну загрозу.

Плянком убивства архикнязя керував сербський студент, фанатик Гаврило Принцип, тяжко хворий на туберкульоз. Він підібрав собі групу революціонерів, які за кілька тижнів перед приїздом архикнязя мали зібратися в Сараєві в улюбленому кафе і міс-

СЕНАТОР БЕРРІ ГОЛДВОТЕР

До президентських виборів залишилося ще понад 13 місяців, а вже тепер серед републиканців ведеться жвава кампанія за те, хто має бути їхнім президентським кандидатом у 1964-му році. Демократи не мають з цим клопотом, бо їхнім кандидатом напевно буде теперішній президент Кеннеді.

Минулого року чоловим републиканським кандидатом на президента став ньюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, після того, як колишній віце-президент Річард А. Ніксон рішуче відмовився кандидувати в 1964-му році. Цього року популярність Рокефеллера, як твердить преса на основі різних опитувань виборців, зменшилася, і найповажніший противник ньюйоркського губернатора, аризонський сенатор Беррі Голдвотер, хоч і не проголосив публічно своєї кандидатури, вже кілька місяців виступає як майбутній кандидат на президентську номінацію.

Наприкінці минулого тижня преса принесла повідомлення про те, що Голдвотер заговорив в готелі Марк Голкіна, в Сан Франсіско, цілий 15-й поверх з 50-ма кімнатами, щоб примістити там на час Республіканської Номінаційної Конвенції свій "штаб" із 76 осіб. Таке величезне приміщення коштуватиме по доларів 1650 денно.

Шанси ньюйоркського губернатора зменшилися на політичній шахівниці після того, як він одружився із розведеною жінкою, матір'ю малих дітей. Сам Рокефеллер не хоче публічно признати факту, що популярність сенатора Голдвотера зростає, хоч на численних зборах аризонського сенатора, який не є визначним інтелектуалістом і впливовим політичним маніпулятором, вітають із захватом, що про нього самому сенаторові ще рік тому й не снилося.

Ці признають навіть вороги Голдвотера. Один сенатор-републиканец із східних штетів сказав журналістові: "Є люди, які пішли б за Голдвотером навколішках". А один запланий юнак із Тексасу навіть заявив: — "Чи бачите отой високий будинок? Коли б Голдвотер сказав мені скорити з нього, то я негайно збрив би, не питаючись, на що йому це потрібно".

Популярність Голдвотера вashingtonський співробітник "Нью Йорк Таймсу", Том Вікер висловлює так: "Тамніця успіхів аризонського сенатора лежить в його особі, а не в зміни програм Республіканської партії. Голдвотер подобається людям, бо с миллим і щирим у відносинах з ними. Його гарна зовнішність допомагає йому впливати на людей, переконуючи їх у слушності тих справ, які він обстоює".

Програма Голдвотера — пише Том Вікер — така проста, що її легко розуміють найширші кола слухачів на зборах. В справі прибуткових податків він пропонує поступне вирівнювання їх так, щоб усі люди були однаковими в очах урядовців податкового бюра. В справі витраток Уряду треба, на думку Голдвотера, шорку зменшувати їх на 10 відсотків. Так спрощено представляє цю справу журналіст Вікер.

Поважне чило безробітних у ЗДА пояснює сенатор Голд-

вотер тим, що від 1932-го року, це значить від президентури Ф. Д. Рузвельта, не діє в цій країні як слід система вільної конкуренції. Треба прогнати з Куби Кастра — каже він — і негайно буде розв'язана кубинська криза. Також радить він зрівняти дипломатичні зв'язки з Хрущовим та його клікою бовбиків. А в справі східного Берліну, треба рішуче заявити Москві, що це "не її бізнес".

Хоч це все прості вирішення, яких не вдалося б у такий спосіб зробити ЗДА, бо вони мусять рахуватися ще й із своїми союзниками, така "панacea" подобається широким колам виборців, а передусім подобається романтичним американцям, які воліють розв'язувати проблеми, не дивлячись на те, чи можна це зробити.

Вікер стверджує, що за Голдвотера висловлюються такі виборці:

— 110-відсоткові антикомуністи, серед яких є прихильники Т.ва ім. Джона Бйрча, а також усі ті особи, які твердять, що комуністичні впливи сягають аж до президента Кеннеді, до головного судді Найшишого Суду Ірла Воррена, ба навіть до колишнього президента Айзенгавера.

Деякі фінансисти — мільйонери правих поглядів, які не жалують грошей на те, щоб підтримувати консервативні елементи проти поступових та ліберальних впливів. З цих грошей користують різні політичні діячі штетового та місцевого масштабу, ведучи політичну кампанію в користь консервативних кандидатів.

Численні студенти коледжів, бо молоді, прагнучи нового, завжди люблять виступати проти того, що є, отже в даному випадку проти так званої добродійної держави, проти заведомого впливу держави на громадянське життя.

Стара републиканська гвардія, традиційні консервативні републиканці, які активно підтримували покойного сенатора Роберта Тефта, і які не радо погодилися на Айзенгавера, що переміг був цього сенатора.

Користає Голдвотер і з традиційного американського ізоляціонізму, який тепер же спить, але радо прийняв би позицію якнайбільшого відокремлення ЗДА від решти світу, тим більше, що зв'язок із зовнішнім світом коштує цій країні десятки мільйонів доларів від часу закінчення другої світової війни.

Готові підтримувати Голдвотера і такі републиканці, які не погоджуються з його політичною програмою, але серед однопартійців не бачать нішого кандидата, що міг би перемогти Кеннеді.

Є й такі поважні републиканці, які хоч і не вірять у перемогу своєї партії в 1964-му році, гадають, що вона повинна виставити свого консервативного кандидата, щоб поразувати сили, бо деякі републиканські критики бачать свої невдачі в тому, що їхня партія іде занадто наліво, а інші — занадто направо.

До виборів це більше як 13 місяців, і за цей час може багато чого змінитися, можуть змінитися і настрої виборців, і популярність кандидатів. Одне певне вже тепер, що за президентуру в Республіканській партії змагаються — у Рокефеллер і Голдвотер.

Михайло Прокопів

ПО 56 РОКАХ — НА УКРАЇНІ

(15)

Дуже дорогі по київських крамничих теж і харчові продукти. Кілограм волового м'яса з костями і товщень коштів 2 рублі, значить більше, як 2 долляри, стільки ж коштів снігання м'ясо, кілограм масла 3.65 рублів, 400 грамів хліба — 16 копійок. Дуже дорогі такі вироби, як ковбаса й шинка.

У зустрічах з нами кияни перестерігали, щоб ми вважали з ким говоримо, бо, мовляв, поміж людьми плетастся чимало агентів та доношників, готових вхопитися за кожне сказане туристом слово або донести до КГБ на тих, що розмовляють з туристами. Київські українці нарікали, що не мають де писати про своє життя й умови праці, що не можуть висловлювати вільно своїх думок. Читати закордонних газет також не можна. Дозволено подекуді комуністичні газети із країн "народних демократій". Не має нічого людям ні радіо, ні телевізії, які не тільки багато коштують, але безупинно ведуть пропаганду, яка населенню вже остогидла.

В розмовах з нами кияни розпитували, як живеться людям, зокрема українцям, у ЗДА, і дуже радо вислухували наші відповіді. Особливо ж цікавилися вони тим, що опитали нас дорогу, бо не хотіли вірити, що ми приїхали за власні гроші. Були переконані, що дорогу нам — як "американським шпигунам" — оплатили американські капіталісти. Коли ж вони довідалися, що ми подорожували за власні гроші, то дуже дивувалися, звідки ми маємо стільки грошей, тим більше, що в совєтських газетах вони читають день-у-день про страшенну безробіття в Америці, яку їм бідно. Не хотіли кияни також вірити, що американські робітники мають власні гроші, авто. Допитувалися, чи можна у ЗДА читати комуністичні газети. Коли ми сказали, що в Америці продають всі газети й журнали із СССР, дуже дивувалися. Дехто сумно підсмакував і стверджував, що в "капіталістичній" Америці не так то вже й погано живеться робітникам.

Побували ми по деяких київських церквах. Як і в інших містах, церкви тут небагато і люди в них вбого зодягнені. Під церквами часто зустрічали ми жебраків. Всюди в Україні по церквах російські відправи, українських відправ ми не чули.

Оглядали ми також київське метро, по-американськи соборів. Будували його ті самі інженери, що й московське метро. Тузели і стації в київському метрі вузькі, невисокі, але дуже гарно влаштовані і чисті. Поїзди, які і трамваї та автобуси, переповнені, особливо в час, коли робітники та службовці вертаються з праці. Наші провідники хвалилися, що совєтський уряд дуже дбає про історичні пам'ятки, казали, що на відновлення бань на св. Софії витрачено понад 8 кілограмів золота. Оглядаючи Собор всередині, цього дбання ми не завважили, бо стіни й підлоги його понищені, повибиті, всюди ями і бруд. Коло однієї домовини нам сказали, що в ній похований Ярослав Мудрий, але ніде не було про

це ніякого напису. На наші запити, хто допрацював історичні пам'ятки України до такого занепаду, поводитори відповіли, що це — "германські вандалі". На мос питування, хто поскидав з церков хрести, провідники відповіли, що це "не касастесь". Дуже добре враження справила на нас Софійська площа з пам'ятником Хмельницькому.

На одному домі на Велико-Васильківській вулиці побачили я таблицю з написом: "Тут жив і писав свої твори Остап Вишня". Про те, що совєтська влада "нагородила" О. Вишню за ці твори коштом, на таблиці не було згадки. Під таблицю ваза з квітами, що їх приносять киянські українці.

Купив я у книжковій київській під таблицю Вишні — за його "усмішки". В момент, як я це робив, підійшов до мене якийсь чоловік з палицею в руці і почав питати, звідки я приїхав і звідки знаю "етаво українсько-сепаратиста" і "драга родина". Я відповів йому, що я з Америки, що читав твори Остапа Вишні і коли він справді український націоналіст, то йому належить від мене покліти.

На Хрещатику зайшов я до книгарні, щоб купити якусь українську книжку. Всі книжки були російською мовою, і я рад-не-рад мусів узяти "Слово о полку Ігореві" в російському виданні. Я запитав директора книгарні, чому в Києві, в столиці України, в українських ніби книгарнях немає українських книжок? Він відповів мені по-російськи, що в Києві і в інших містах студенти вчать по-російськи і молодь любить читати російські книжки. Почувши це, я хотів запитатися редакторів "прогресивних" газет в ЗДА, де й коли вони чули чи бачили, що в Києві по школах розсипають українська мова. Аж ось відомо мені, що дехто з цих редакторів, бачивши в читальні українського села здебільша російські книжки, кляв на всі лади ("най-то шлаг трафить") і мало не плакав з образи.

29-го червня був останнім днем нашого перебування в Києві. Ми ходили по місті, прощалися із знайомими і наостанку залиши до Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном. Там для нас приготували смачний обід, на якому були присутні голова Т-ва Ю. Смолич, його заступник М. Тарновський, редактор газети "Вісті з України" Г. Мілодан, службовці Т-ва і члени редакції "Вістей".

На прохання господарів туристи почали ділитися враженнями з відвідан України. Наші "прогресивні" провідники дуже все хвалили, виявляли своє задоволення і захоплення. Говорив під час обіду також і Смолич, усе про "американський імперіалізм" і про те, що нам, американським українцям, треба з ним боротися. Потім були різні запити, між ними і мій: чому мені заборонили відвідати рідне село і зустрітися з моєю родиною? Ще запитався я, чому в Москві можна було оглядати гробівці російських царів і пам'ятки російської історії, усе колишню російську славу в усій її пишноті, а

не можна так само оглядати пам'ятки української історії, могил українських князів і гетьманів? Чому в московських музеях українських князів зарешовано до "російських"? Звертаючись до М. Тарновського, я запитав його ще, чому уряд Української ССР не старіється показати туристам також українську історію і культуру, а показує тільки драматичні помішні двори, попереробовані на колгоспи, уські корівники і синкоферми? Чому українським туристам не показують в Україні козацької слави, що про неї писав Шевченко, Суботова, Чигирина, Батуріна?

Ще не закінчив я питатися, як мій супутник — "прогресивіст" з туристичної групи почав кричати, щоб я сідав. Із успокій Тарновського і дозволів мені говорити далі. Але, коли я ще раз висловив побажання, щоб українцям із закордоном показували українську історію і культуру, то знову почався крик, і Тарновський наказав мені сідати, сказавши: "Ми добре знаємо, чого ви хочете, товаришу Прокопів!".

Так закінчилося наше приїздити в Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном.

До ЗДА ми верталися через Москву. По дорозі не було нічого цікавого, і в Москві вже нам не хотілося ще раз оглядати "російську славу". Про свою відбуту по 56 роках по дорож по Україні згадував і з присміткою, хоч там і не дозволили мені відвідати рідного села, в якому я народився, і моїх рідних в тому селі. Все ж таки я багато бачив і багато навчився. В пам'яті зберігати гарний спогад про багатьох людей, що їх пізнав під час подорожі і що щиро й тепло поставилися до нас. Згадую пірну і нашу поводитарку Ніну, яка піклувалася про нас усіх і завжди турбувалася, щоб я десь не загубився, коли я залишався позаду, щоб щось побачити чи кимось поговорити.

З Москви ми вилетіли голландським літаком до Амстердаму, де переночували в добром "буржуазному" готелі. 30-го червня райком вилетів до Амстердаму і 1-го липня третій по полудні були вже в Нью Йорку.

(Київ)

НА СМЕРТЬ а. ПРОТОКРЕЯ В. БУКА

У смутку глибоким сліз повні повіки, Тамуючи в серці немовний біль, В останню дорогу проститися навіки До Тебе, наш Отче, ми йшли звідусіль.

Ти вірний був пастор своєму народу, До нього любов'ю в душі полюбив, Любив Україну безмежно від роду, За волю, за долю безмірно били.

І досі, мов чути, з амвону лунає Те слово, той голос, що нам дорогий. Хто зможе повірити? Тебе вже немає й Тебе замінити хто зможе другий?

З тобою ясна дорога в нестане, І сніжилось серце так спрале тепер, Хто ж радощі й болю дільмоче з нами? Вже відійшов Ти? Невже Ти помер?

М. МАТУЛА

не можна так само оглядати пам'ятки української історії, могли українських князів і гетьманів? Чому в московських музеях українських князів зарешовано до "російських"? Звертаючись до М. Тарновського, я запитав його ще, чому уряд Української ССР не старіється показати туристам також українську історію і культуру, а показує тільки драматичні помішні двори, попереробовані на колгоспи, уські корівники і синкоферми? Чому українським туристам не показують в Україні козацької слави, що про неї писав Шевченко, Суботова, Чигирина, Батуріна?

Ще не закінчив я питатися, як мій супутник — "прогресивіст" з туристичної групи почав кричати, щоб я сідав. Із успокій Тарновського і дозволів мені говорити далі. Але, коли я ще раз висловив побажання, щоб українцям із закордоном показували українську історію і культуру, то знову почався крик, і Тарновський наказав мені сідати, сказавши: "Ми добре знаємо, чого ви хочете, товаришу Прокопів!".

Так закінчилося наше приїздити в Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном.

До ЗДА ми верталися через Москву. По дорозі не було нічого цікавого, і в Москві вже нам не хотілося ще раз оглядати "російську славу". Про свою відбуту по 56 роках по дорож по Україні згадував і з присміткою, хоч там і не дозволили мені відвідати рідного села, в якому я народився, і моїх рідних в тому селі. Все ж таки я багато бачив і багато навчився. В пам'яті зберігати гарний спогад про багатьох людей, що їх пізнав під час подорожі і що щиро й тепло поставилися до нас. Згадую пірну і нашу поводитарку Ніну, яка піклувалася про нас усіх і завжди турбувалася, щоб я десь не загубився, коли я залишався позаду, щоб щось побачити чи кимось поговорити.

З Москви ми вилетіли голландським літаком до Амстердаму, де переночували в добром "буржуазному" готелі. 30-го червня райком вилетів до Амстердаму і 1-го липня третій по полудні були вже в Нью Йорку.

(Київ)

НА СМЕРТЬ а. ПРОТОКРЕЯ В. БУКА

У смутку глибоким сліз повні повіки, Тамуючи в серці немовний біль, В останню дорогу проститися навіки До Тебе, наш Отче, ми йшли звідусіль.

Ти вірний був пастор своєму народу, До нього любов'ю в душі полюбив, Любив Україну безмежно від роду, За волю, за долю безмірно били.

І досі, мов чути, з амвону лунає Те слово, той голос, що нам дорогий. Хто зможе повірити? Тебе вже немає й Тебе замінити хто зможе другий?

З тобою ясна дорога в нестане, І сніжилось серце так спрале тепер, Хто ж радощі й болю дільмоче з нами? Вже відійшов Ти? Невже Ти помер?

М. МАТУЛА

ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ, УСТАНОВИ І ОРГАНІЗАЦІЇ — ВИСЛАТИ СВОЇХ ПРЕДСТАВНИКІВ ДО ВАШІНГТОНУ В ДЕНЬ ДЕДИКАЦІЇ ПЛОЩІ ПІД ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ, — 21-ГО ВЕРЕСНЯ 1964 РОКУ.

ЗАНКЛИН

В СПРАВІ УЧАСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ НЬО-ЙОРКУ В УРОЧИСТОСТІ БЛАГОСЛОВІННЯ ПЛОЩІ ПІД ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ

Українки і українці!

Для 21-го вересня 1963 р. відбувається у Вашингтоні, Д. К. урочисте Благословіння Площі під Пам'ятник Тарасові Шевченкові. Після благословіння продовжимо в готелі Мейфлавер концерт хору "Кобзар" зі солістами пані Марти Кобрин-Кокотської, фортепіанним виконанням п. Романа Рудницького, рецитациєю пп. Йосипа Гіриця і Василя Шуста, а відтак Бенкет з участю високих достоянств Уряду ЗДА та визначних представників американського політичного світу. Ця урочистість має бути величавим виявом нашої відданості запам'ятованому Кобзарю та могутню демонстрацією за волю і незалежність України.

Тому закликаємо все українське громадянство ньюйоркської метрополії взяти масову участь у цьому всенародному святкуванні. Зокрема звертаємося до всіх без винятку українських організацій ньюйоркської метрополії, щоб вони вислали туди обов'язково своїх представників з прапорами та заохотили своїх членів до численної участі у зазначеному святкуванні.

Для спільного переїзду з Нью-Йорку замовлено комфортабельні автобуси лінії Greyhound, які від'їдуть з півд. Народного Дому в Нью-Йорку, при 140-142 Друта Енню, в суботу, 21-го вересня в год. 7-й ранку. Поворот до Нью-Йорку того самого дня, безпосередньо після бенкету. Ціна переїзду в обидві сторони 10 доларів від особи.

- Зголошення та оплату за автобуси приймають:
- 1) Підписані Комітетом у кімнаті к. 23 Українського Народного Дому в Нью-Йорку, на 1-му поверсі, щоденно, а саме в робочі дні в часі від 7-ї до 9-ї год. вечора, а в суботу та неділю від 1-ї до 6-ї год. по полудні;
 - 2) ОУА "Самопоміч" у своїй домашній при 98 Друта Енню, в урядових годинах;
 - 3) Крайніми АРКА й СУРМА в своїх бізнесових годинах.
- В усіх цих місцях можна купити також квитки (білети) на концерт і бенкет, теж по 10 доларів від особи.
- Є побажання, щоб усі учасники були прийняті також на концерт і бенкет, а хто не зможе, то нехай візьме участь прийняти в імпресі на площі.
- Зголошення на автобуси та концерт і бенкет приймається від четверга, 12-го вересня до п'ятника, 17-го вересня включно. Хто зголошиться не пізніше 14-го ц. м., того їх не буде вище-не у святковій програмі.

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НЬО-ЙОРКУ, ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ НА М. НЬО-ЙОРК

КОМІТЕТ БУДОВИ ПАМ'ЯТ. ШЕВЧЕНКОВІ В ДЖЕРЗІ СІТІ

ЗАКЛИКАЄ

ВЗЯТИ МАСОВУ УЧАСТЬ

в Дедикації площі під Пам'ятник ШЕВЧЕНКОВІ в ВАШІНГТОНІ

З ДЖЕРЗІ СІТІ ВІДІДЕ АВТОБУС

ЗГОЛОШЕННЯ приймається найдавніше до понеділка, 16-го вересня, год. 8 веч.

Тел.: SW 5-0628 — п. БІЛІК

Кошти переїзду в обидві сторони, залежно від відстані, зазначаються в записці.

Увага! ШИКАГО Увага!

Кол. артист та режисер українського театру в Галичині

БОГДАН ПАЗДРІЙ

виступить в новій програмі

"ВЕСЕЛОГО ЛЬВОВА"

в Шикаго, в суботу 9-го листопада ц. р. в год. 7-й веч.

в АВДІТОРІЇ ШКОЛИ ШОПЕНА

Крім Богдана Паздрія, виступ якого в Шикаго треба сподіватися величезної зацікавленості, у виконанні програми беруть участь, знайомі відважні шикагівські публіки, симпатичні

Ірина Лаврівська Юрій Лаврівський
Марія Лисяк Я. Пінот-Рудакевич

Виступ "Веселого Львова" спонсорув
МІСЦЕВИЙ КЛУБ ЛЬВОВ'ЯН

Український Музичний Інститут в Америці

Відділ НЬО-ГЕЙВЕН - ГАРТФОРД, Конн.

— оголошує —

ВПИСИ НА ШКІЛЬНИЙ РІК 1963/64

УЧИТЕЛІ: Ст. Когут, Б. Марія, Н. Федорівна, Ю. Цибрицька.

ПРЕДМЕТИ: НАВЧАННЯ: фортепіано, скрипка, духові інструменти, струнний ансамбль, теоретичні предмети.

Зголошуються у Гартфорд: тел. SN 6-4538 або особисто в Школі Українознавства в НьО-Гейвен: тел. UN 5-2501 або FU 7-6947

Початок навчання: СУБОТА, 14 ВЕРЕСНЯ 1963 р.

Довгограйну ПЛАТІВКУ

що її наспівала відома концертна співачка

Ганна Шерей

На першій сторінці виключно пісні на слова Т. Шевченка, на другій добрі пісні про Київ.

Один із багатьох критиків на цю платівку писав: "П'ятеро інтерпретація Шевченківських текстів — поем — заплетена у надзвичайно красивий, теплий, відтінки голосу, робить з цих пісень, коли так можна сказати, своєрідну музичну писанину" ("Свобода", ч. 56, 1961 р.).

В знаменні 150-річчя з дня народження Шевченка, в кожній свідомій українській родині, повинна бути ця "музична писанина" на його слова. Ціна платівки \$3.95 (поштою перекази "виплати за рахунок замовців"). Замовити можна, виславши чек або поштовою переказ на адресу: W. Scherey — 102-20 67 Drive, Forest Hills 75, N.Y. Або здвоїти телефоном BR 5-3711

З'їзд МАТУРИСТІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

У 50-річчя першої матури в українській державній гімназії в Станиславові (1913-1963) відбувся в Торонто 22-го вересня, З'їзд — зустріч колишніх учнів і професорів цієї школи, яка перетривала майже 40 років, бо від 1905 до 1944 року.

Цю небудену зустріч заініціював гуртом матуритів першого випуску 1913 року, а саме: Теодор Белей, Мих. Девосер, Дм. Козій, Леонтий Максименко, Тимотей Мадяків, Іван Рибчин, Волод. Рудавський і Ів. Юрив. Підготував З'їзд займався Діловий Комітет в складі: М. Девосер — голова, Дм. Козій — секретар, С. Шапак, Я. Федюшко, Мих. Мадяків і В. Макар — члени.

На З'їзд в залі церкви св. о. Николая в Торонто при вул. Квін — безплатно прибуло понад 80 осіб з різних міст Канади й ЗДА.

День розпочався Службою Божою в церкві св. о. Николая, яку відслужили: о. Др. В. Липський, о. П. Хомицький, Я. Бенеш, По Службі Божій відспівано панохиду за спокій душ всіх померлих кол. професорів і учнів станиславівської гімназії.

По переведенні ресторатів З'їзд відкрив о. год. 12-й вполудне голова Комітету інж. М. Девосер, вітаючи сердечно всіх учасників. До Ділового Президії обрали: інж. Яр. Гузар — голова, інж. А. Івахнюк — заступник, інж. Яр. Гарасевич — секретар.

В почесній Президії заклали: колишні професори і вчителі кол. професорів, матуритів 1913 року і духовні отці: Яр. Баряч, Василь Векорозавський, о. Я. Бенеш, Іван Вригдер, Овип. Залеский, Дм. Козій, Марія Ісаїч, Метелла, Др. Л. Максименко, Ст. Падох-Лаворська, Вол. Рудавський, Т. Хомицький.

По жеребкуванні "Гайдамаку" (яке випало востаннє добре, крім як значиний "фатальний" кінцевого "моє габеліт" "му" —), глибоко про одумку святкову промову сказав Др. Тимотей Мадяків. Прелегент накреслив історію станиславівської "альма матер" та загадав всіх її директорів, професорів і визначних учнів. Пам'ять померлих шановано однокласничою мовчанкою.

З черги представники поодиноких матуритів річнік відчитували списки матуритів від 1913 до 1944 року. Спільний обід відбувся в той же зал. В часі обіду відчитано незвичайно цікаві спогади про станиславівську гімназію кол. директора Овип. Левницького і ред. Ст. Волницького та повну гумору "Відповідь на анкету" пера Віри Кемпе-Плавуняк. Ред. О. Гайський з Клівленду розвеселив до сліз аудиторію, накреслюючи силуети колишніх професорів та по-мистецьки настановив учнів.

Лідуючи їхні "поучення і беш-В перерві зроблено кілька

постанови і резолюції З'їзду МАТУРИСТІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Торонто, 22 вересня 1963

1. З'їзд колишніх професорів і учнів Станиславівської гімназії, що відбувся у 50-річчя першої матури (1913-1963), — однодушно:

- 1) висловлює глибоку вдячність нашій "альма матер" за ті незнищені духовні цінності, які нам школа дала на дорогу нашого життя,
- 2) в глибокій пошані клонить голову перед тими, які загинали на полі слави в обороні батьківщини України, в мордованих ворогами-нацистами, та померлих колишніх наших директорів, учителів і товаришів — учнів школи,
- 3) шле гарячий привіт усім тим учителям і товаришам — колишнім учням нашої школи, які залишилися на батьківщині і для неї чесно, хоч у неволі працюють,
- 4) шле сердечний привіт усім тим учителям і товаришам кол. учням школи, що живуть по цей бік залізної заслони, але з будь-яких причин не могли прибути на З'їзд.

П. З'їзд одногласно:

- 1) постановляє видати Пропагандистську Книжку, щоб здивувати немирущих пам'ятників нашій Альма Матер, і з тою метою:
- 2) кличе колишніх учителів і учнів нашої школи припинити до видання книги статті та спогади, які наспівували б розвиток нашої школи і її вплив на культурно-освітнє, політичне і господарське життя всієї Станиславщини, Підкарпаття і Поділля,
- 3) кличе гаряче колишніх учнів нашої школи припинитися грошовими пожертвами до видання Пропагандистської Книжки,
- 4) закликає кол. жителів Станиславщини творити регіональні комітети у місцевостях більшого скупчення (як Торонто, Вінніпег, Едмонтон, міста в ЗДА і ін.) та в порозумінні з НТШ працювати над утриманням історії культурного, політичного і господарського розвитку ширшої Станиславщини,
- 5) створює окремий Комітет Пропагандистської Гімназії.

Ще сьогодні

може трапитися вам нещасливий випадок

- ✓ в ПРАЦІ
- ✓ ВДОМА
- ✓ в ДОРОЗІ
- ✓ в авті
- ✓ автобусі
- ✓ залізниці
- ✓ літаку

ТОМУ НЕГАПНО ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ

АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ

28 центральних установ і організацій — членами Комітету Пам'ятника Шевченкові

З КІПШ повідомляють: На 110 центральних організацій і установ, які є в евіденції Красного Комітету Пам'ятника Шевченкові, до тепер зложили датки всього тільки 43 центральні.

З них три центральні установи жертували по \$1,000, і більше. Три центральні жертували натуральними послугами. 23 центральні установи жертували по \$100 і більше, 10 центральних установ жертували по \$25 і більше, і 4 центральні установи жертували менше чим по \$25. Непотішним фактом є, що ще 57 центральних установ чи

організацій не зложило найменшого датку на побудову пам'ятника Шевченкові, а членами Красного Комітету можна вважати всього 28 центральних. Членом КІПШ може стати кожна центральна установа чи організація, якщо зложить принаймні \$100. на Фонд побудови пам'ятника Шевченкові.

Українські центральні установи і організації мають бути приміром для широкого загалу, та повинні вислати своїх представників на святкування 21 вересня 1963 у Вашингтоні.

К.П.Ш.

\$266,313 на фонд пам'ятника Шевченкові

Як повідомляють із КІПШ до каси Комітету до кінця липня 1963 року вплинуло \$266,313. За минулих сім місяців січень-липень Комітет отримав зборки на суму \$20,647, а в попередніх двох роках збірка дала \$245,665.

До кінця липня цього року найкращою збіркою похвалюється місяць травень (\$5,519) а найменшою місяць липень (\$1,003).

Зібраних грошей \$215,000 усього в українських та американських фінансових установах. В українських щодинах \$40,000, в українських кредитних кооперативах \$85,000, а в американських щодинах і банках уложено \$90,000.

На чековому конті в банку знаходиться готівка в сумі \$5,542.

До кінця липня 1963 тільки 19 громад виконало свою квоту. Між ними тільки місто Бюффало знаходилося з квотою понад \$10,000, а міста Трент Сіті зі сумою \$7,000.

Обидві громади обслуговували суму, чим вислали квоту. Решта громад, що виконали квоту, не громади з квотою від \$250 до \$1,000. Треба зазначити, що в збірці

ведуть перед 52 громадами, які досі збірли більше \$1,000. На першому місці знаходиться місто Нью-Йорк (Мангеттен і Бронкс) збіркою в сумі \$24,443. 52-ге місце займає місто Оберн, Н. Й., збіркою в сумі \$1,000.

Потрібні інформації про вислід збірки та імена всіх жертвodawців будуть оголошені в Четвертому і П'ятому Списку, що є в друку. Списки будуть розслані всім жертвodawцям з двома щоденниками (Свобода та Америка) і двома тижневиками (Народна Воля і У. Народне слово).

До кінця липня 1963 вплинуло датки від 22,000 індіанських жертвodawців (кругло), від 1200 установ і організацій і коло 7,000 шкільної молоді.

Зоблигається закінчення збірки! Тому закликаємо знову:

Українці, які досі не зложили свого датку на Фонд Побудови Пам'ятника Шевченкові, повинні поспішитися з надісланням свого датку! Крім того КІПШ закликає всі місцеві УПШ показати збірку, щоб завершити квоту!

Красний Комітет Пам'ятника Шевченкові

Успіх фахівця

Часто читася про успіхи молоді і ми задоволені, що вона добивається їх. Але і серед дещо старіших українців помітно стремління до підвищення фахових кваліфікацій, або до спеціалізації.

Серед них не на останньому місці стоїть лікар, який спеціалізується, та здобувають кваліфікації, та здобувають кваліфікації, та здобувають кваліфікації.

Др. Тамара Панчак з Дітроїт вираз і зразок такої фахівця. Вона походить з Києва, поборолла мовні і фахові труднощі та склала стейтські іспити в 1959 році, і цим здобула право на виконання практики в стейті Мічиген.

Працюючи в шпиталі, Др. Панчак збирала відомості, доповнювала знання і ринувалася спеціалізуватися, щоб в одній ділянці такої многогранної медицини бути експертом. Відбула практику в Гарпер шпиталі в Дітроїті і закінчила її в 1963 році. Це дало їй можливість скласти окремі іспити і стати кваліфікованою

Д-р Тамара Панчак

педіатром — лікарем дитячих хворіб.

На цьому шляху друзі і знайомі вітають її і бажають повних успіхів.

Др. Тамара Панчак є членом 94 відділу Українського Народного Союзу, в Детройті.

С. Парфанович

Доповідь д-ра З. Мельника в Нью Йорку

22 червня 1963 д-р Зенон Мельник асистент проф. економічних наук з Пурду Університету, Лафайетт, Індіана і бувши студент Українсько-Технічного Інституту, прочитав лекцію в Українському Технічному Інституті в Нью-Йорку на тему: "Методи визначення економічної ефективності капіталовкладів у підприємстві".

Головною метою лекції доповідь поставив виклад догматичних основ селекції капіталовкладових проєктів з точки погляду адміністрації підприємства. При тому розглянуто ці проблеми виключно з позицій західної економічної теорії і то тільки в аспекті тих економічних організацій, які мають на меті здобути зиск від інвестованого капіталу.

Засадничо в західній фінансовій науці (на мікро-економічному рівні) є три категорії для вимірювання ефективності капіталовкладів, а саме:

- 1) час окупності інвестицій,
- 2) норма рентабельності і
- 3) зв. індекс зисковості (тобто відношення дисконтованої суми припливів фондів — готівки — до вартості капіталовкладення). Коли хідить про другий критерій — норму рентабельності, він поділяється на т. зв. рахувальну мету (якщо дійсності їх є декілька варіантів) й методу дисконтування готівкових приходів за час економічного життя проєкту.

Ціллю останньої мети є віднайти ту норму дисконтування, яка прирівняє майбутні припливи готівки, що походять від капіталовкладу з вартістю капіталовкладення. Тому то цю мету часто

звуть "внутрішньою нормою звороту" (на інвестований капітал), а в суті вона дуже нагадує "граничну ефективність капіталу" Дж. М. Кейна.

Крім застосування способів переведення розрахунків за підвищеними методами, доповідь докладніше зупинилася на порівнянні вислідів усіх критеріїв. Звернено увагу на позитивні й негативні кожної методи не тільки з точки погляду економічної теорії, а й у відношенні до консеквенцій застосування поданих методів у практиці за існуванням різних обставин.

Під кінець доповідь подав підсумок його власної мети, яку він тепер розробляє. Його метода бере під увагу проблеми ліквідності, зисковості, оперативних вимог підприємства і практичних моментів у вирішенні й виборі проєктів капіталовкладення. Для осягнення тої мети він впроваджує нові поняття "критерію мінімальної ефективності" та "індексу максимальної ефективності".

Врешті лектор ще подав у дуже скороченій формі способи визначення "коштів капіталу" для певного підприємства. Кошт капіталу, виражений у відсотках, часто приймається як мінімальну рентабельність, нижче якої, за певними спеціальними винятками, проєкти капіталовкладення не можна приймати, поскільки вони стануть стратними у мікро-економічному розумінні.

Професура УТІ й студенти з інтересом прослухали цю доповідь.

Д-р Г. Петриченко президент Українського Технічного Інституту в Нью Йорку

ПОДЯКА

З волі Всевишнього на 52-му році свого смиренного життя, 20-го серпня 1963 року, відійшов у вічність

БІЛ ПАНЯТИ О. ПРОТОКРЕЙ

ВОЛОДИМИР БУНАТА

Несподівана втрата нашого сина й мужа поклала на нас глибокий смуток і невідчужуваний біль.

І в цей тяжкий час ми відчували сердечне співчуття, хвилювання й допомогу від українського уряду церкви св. Вознесіння в Нью-Йорку, народом якої Покійний був до останньої хвилини свого життя, парфамі храму цього святого, що виступав, привітав та знайомив, поминав його ім'я, і всім складали свою віддачу. Засладомо глибоку подяку всім тим, які в дні великого смутку провідали нас і заохували нас.

Широко дякуємо Всевисшньому Архисщепному Мстиславові — голові Консирії УПЦеркві в США та священникам о. прот. Андрій Бек, о. Борисенко, о. прот. Теодор Форості, о. прот. Віталій Коваленко, о. прот. Омелян Мишич, о. прот. Іван Савчук, о. прот. Артем Селеніца, о. прот. Федір Шапачко, о. прот. П. Стельмах, о. прот. Нестор Столярчук, о. прот. Лев Веселовський, о. прот. Богдан Желіховський, о. Михайло Земляченко, які відвідали нас. Літургії й пастирські та очолювали такий величний похорон 24-го серпня в місцевій церкві та на українському цвинтарі в Баян Бру.

Величезну подяку складаємо всім молоді, яку так безмежно Покійний любив і яку масово взяла участь, особливо фільм ОДУМ-у в Нью-Йорку, в усіх похоронних відравах, та всім парафіанам і безліччю прихильникам храму св. Вознесіння, які провадили Покійного в останню дорогу.

Ми щиро дякуємо сестричці св. Покрови при церкві св. Вознесіння, яка так гарно приготувала поминальний обід, прикрасила багато свого старання й праці.

Дякуємо всім організаціям, які вислали нам співчуття та склали свої квіти в церкві й на могилі Покійного, та висловлювали своє прощальне слово.

Горем прибиті:

Мама — **ВАРВАРА БУКАТА**
Дружина — **ОЛЬГА БУКАТА**

Увага! Джерзі Сіті й Околиця! Увага!

КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНІОЗУ НАДГІДОНСЬКОЇ ОКРУТИ

в неділю, 13-го жовтня 1963 року, о год. 4-й по полудні

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 96 Fleet & Oakland Ave в ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

для відзначення

70-РІЧЧЯ "СВОБОДИ"

найстаршого українського щоденника в Америці.

В ПРОГРАМІ ВИСТУПИ ПРОМОВЦІВ ТА БАГАТА МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА.

За Управу Комітету Відділів Надгидонської Округи:

А. ШАРАН, голова М. БАРАН, секретар

Увага ХОРИ!

ВІСНОВ З ДРУКУ

Деніса СІЧИНСЬКОГО твір для чоловічого хору: "ОДИН У ДРУГОГО ПИТАЄМ"

до слів Т. ШЕВЧЕНКА.
Ціна — 50 цт.
СВОБОДА
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

